

De door de Vertrouwensmannen gevraagde verklaring nu werd door de groepen van de linkersectie geweigerd, 'omdat men dat', aldus later van Randwijk,

'eenvoudig buiten de orde vond. Men stond op het standpunt: wij vechten niet voor ons plezier en dat inleveren komt later wel. Wij hadden natuurlijk niet de bedoeling die wapens te houden, maar er werd geen antwoord gegeven.'¹

Het uitblijven van dat antwoord versterkte de beduchtheid voor wat de CPN rechtstreeks, eventueel via groepen van de RVV, van plan was. Door de bezetter werd die beduchtheid aangewakkerd: met uitzendingen van een 'zwarte zender' die communistische parolen verkondigde, met z.g. illegale pamfletten waarin diezelfde parolen voorkwamen, en met reclameploegen die 's nachts in de grote steden in het westen des lands met rode verf het hamer- en sikkel-symbool op muren aanbrachten.

Wij herinneren er aan dat de genoemde beduchtheid ook bij prins Bernhard bestond: midden februari had hij in een door hem geschreven concept voor een telegram aan kolonel Koot de zin opgenomen: 'Ben uitermate verontrust omtrent berichten bewapening CPN met door ons afgeworpen materiaal' – Koot had geantwoord, dat hij die beduchtheid niet deelde.

In Londen werd op grond van verscheidene binnengekomen berichten en mededelingen van Engelandvaarders al vóór september '44 door menigeen verondersteld dat het communisme na de bevrijding een belangrijk grotere aanhang zou blijken te bezitten dan vóór de bezetting (in '37, bij de laatste algemene verkiezingen, had de CPN 3½% van alle stemmen verworven). Na september '44 werd gemeend dat die aanhang in het bevrijde Zuiden inderdaad veel groter was geworden – de communisten-zelf hadden, schreef Meyer Sluijser in februari '45 uit Eindhoven² in een nota³, tegen de officier van het Militair Gezag die de papiertoewijzingen voor *De Waarheid* regelde, gezegd, 'dat als zij vandaag verkiezingen konden houden, zij met 30% uit de bus zouden komen. Dat lijkt me', had Sluijser toegevoegd, 'nogal overdreven maar het geeft wel een beeld van hun groei.'⁴

¹ Getuige H. M. van Randwijk, *Eng.*, dl. VII c, p. 145. ² Sluijser bevond zich daar om de verschijning van het sociaal-democratische dagblad *Het Vrije Volk* voor te bereiden. ³ M. Sluijser: 'Nota voor de heren Albarda, van den Tempel en Burger', 12 febr. 1945 (Collectie-dr. J. van den Tempel, IX (RvO)). ⁴ Tegelijk met die nota kreeg Sluijsers echtgenote een bericht van haar man dat hij had vernomen dat de